

Секція Право / Юридичні науки	
УДК 342.9:351.74:355.58	
Дата першого надходження статті до видання	2026-03-18
Дата прийняття статті до друку після рецензування	2026-04-19
Дата публікації/оприлюднення	2026-04-19

Категорія «професійний ризик» у поліцейській діяльності: співвідношення тактичного алгоритму та гарантій особистої безпеки

Сахно Артем Петрович,

кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, завідувач кафедри тактико-спеціальної підготовки та особистої безпеки поліцейського факультету підготовки фахівців для підрозділів превентивної діяльності НПУ, Донецький державний університет внутрішніх справ, Україна, м. Кропивницький, вул. Велика Перспективна, 1, тел.: +380984262642, e-mail: artsahno@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0002-1260-1212>

Корольов Андрій Валентинович,

старший викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки та особистої безпеки поліцейського факультету підготовки фахівців для підрозділів превентивної діяльності НПУ, Донецький державний університет внутрішніх справ, Україна, м. Кропивницький, вул. Велика Перспективна, 1, тел.: +380990209571, e-mail: korolev200481@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0007-5595-8944>

Чернолуцький Дмитро Володимирович,

старший викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки та особистої безпеки поліцейського факультету підготовки фахівців для підрозділів превентивної діяльності НПУ, Донецький державний університет внутрішніх справ, Україна, м. Кропивницький, вул. Велика Перспективна, 1, тел.: +380676058829, e-mail: cernoluckijdmitro@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0007-4486-6948>

Ковбасюк Анатолій Васильович,

викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки та особистої безпеки поліцейського факультету підготовки фахівців для підрозділів превентивної діяльності НПУ, Донецький державний університет внутрішніх справ, Україна, м. Кропивницький, вул. Велика Перспективна, 1, тел.: +380979217471, e-mail: anvass@ukr.net, <https://orcid.org/0009-0004-7250-3819>

Молошенко Жанна Аругюнівна,

викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки та особистої безпеки поліцейського факультету підготовки фахівців для підрозділів превентивної діяльності НПУ, Донецький державний університет внутрішніх справ, Україна, м. Кропивницький, вул. Велика Перспективна, 1, тел.: +380505526386, e-mail: zhanna661328@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0008-5600-4103>

Анотація. У статті обґрунтовано доцільність концептуалізації категорії «професійний ризик» у поліцейській діяльності як юридично й організаційно керованого комплексу чинників, що підвищує ймовірність заподіяння шкоди життю та/або здоров'ю поліцейського під час виконання службових повноважень. Актуальність дослідження зумовлена ускладненням безпекового середовища, зростанням рівня насильницьких правопорушень, поширенням незаконного обігу зброї, а також

необхідністю прийняття поліцейськими оперативних тактичних рішень в умовах дефіциту часу та інформаційної невизначеності. Доведено, що сутність професійного ризику зумовлюється не лише небезпечністю службових ситуацій, а передусім якістю тактичної стандартизації (алгоритмізації) дій поліцейського, умовами виконання службових завдань та ефективністю процедурних гарантій особистої безпеки, зокрема рівнем професійної підготовки, наявністю чітких службових стандартів, належним матеріально-технічним оснащенням та організаційним контролем. Встановлено, що співвідношення тактичного алгоритму дій поліцейського та гарантій його особистої безпеки формує цілісний адміністративно-правовий механізм забезпечення безпеки правоохоронної діяльності. Законодавчі норми визначають межі та інструменти поліцейського втручання, відомчі нормативно-правові акти трансформують їх у стандартизовані процедури реагування, тоді як наукові підходи обґрунтовують необхідність формування практичних навичок реалізації таких алгоритмів у стресогенних та динамічних умовах службової діяльності. Запропоновано розглядати управління професійними ризиками у поліцейській діяльності як безперервний управлінський цикл «підготовка – застосування – інцидент-аналіз – корекція стандартів», який забезпечує адаптивність тактичних алгоритмів реагування, підвищує рівень прогнозованості службових дій та сприяє зміцненню системи гарантій особистої безпеки поліцейського. Обґрунтовано, що інтеграція правових, організаційних і тактичних елементів управління ризиками є необхідною умовою підвищення ефективності поліцейської діяльності та забезпечення належного балансу між вимогами публічної безпеки, правами людини та безпекою самого працівника поліції.

Ключові слова: професійний ризик, тактичний алгоритм, особиста безпека поліцейського, тактичне втручання, управління ризиками, адміністративно-правове регулювання, вогнепальна зброя.

The category of «professional risk» in police activity: correlation between tactical algorithms and personal safety guarantees

Sakhno Artem Petrovych,

Candidate of Law, Senior Researcher, Head of the Department of Tactical and Special Training and Personal Security of the Police Faculty of Training Specialists for Preventive Activity Units of the National Police, Donetsk State University of Internal Affairs, Kropyvnytskyi, Ukraine, st. Velyka Perspektivna, 1, tel.: +380984262642, e-mail: artsahno@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0002-1260-1212>

Korolyov Andrii Valentynovych,

Senior Lecturer of the Department of Tactical and Special Training and Personal Safety of a Police Officer, Faculty for Training Specialists for Preventive Activity Units of the National Police of Ukraine, Donetsk State University of Internal Affairs, 1 Velyka Perspektivna St., Kropyvnytskyi, Ukraine, tel.: +380990209571, e-mail: korolev200481@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0007-5595-8944>

Chernolutskyi Dmytro Volodymyrovych,

Senior Lecturer of the Department of Tactical and Special Training and Personal Safety of a Police Officer, Faculty for Training Specialists for Preventive Activity Units of the National Police of Ukraine, Donetsk State University of Internal Affairs, 1 Velyka Perspektivna St., Kropyvnytskyi, Ukraine, tel.: +380676058829, e-mail: cernoluckijdmitro@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0007-4486-6948>

Kovbasiuk Anatolii Vasylyovych,

Lecturer of the Department of Tactical and Special Training and Personal Safety of a Police Officer, Faculty for Training Specialists for Preventive Activity Units of the National Police of Ukraine, Donetsk State University of Internal Affairs, 1 Velyka Perspektyvna St., Kropyvnytskyi, Ukraine, tel.: +380979217471, e-mail: anvass@ukr.net,
<https://orcid.org/0009-0004-7250-3819>

Moloshenko Zhanna Arutiunivna,

Lecturer of the Department of Tactical and Special Training and Personal Safety of a Police Officer, Faculty for Training Specialists for Preventive Activity Units of the National Police of Ukraine, Donetsk State University of Internal Affairs, 1 Velyka Perspektyvna St., Kropyvnytskyi, Ukraine, tel.: +380505526386, e-mail: zhanna661328@gmail.com,
<https://orcid.org/0009-0008-5600-4103>

Abstract. The article substantiates the expediency of conceptualizing the category of “professional risk” in police activity as a legally and organizationally managed set of factors that increase the probability of harm to the life and/or health of a police officer during the performance of official duties. The relevance of the study is обусловлена the increasing complexity of the security environment, the growth of violent offenses, the spread of illegal firearms circulation, as well as the necessity for police officers to make operational tactical decisions under conditions of time pressure and informational uncertainty. It is proven that the essence of professional risk is determined not only by the hazardous nature of operational situations, but primarily by the quality of tactical standardization (algorithmization) of police actions, the conditions of task performance, and the effectiveness of procedural guarantees of personal safety, including the level of professional training, the presence of clear operational standards, adequate material and technical equipment, and organizational supervision. The study establishes that the correlation between tactical algorithms of police actions and personal safety guarantees forms a coherent administrative and legal mechanism for ensuring the safety of law enforcement activity. Legislative norms define the limits and instruments of police intervention, departmental regulations transform them into standardized response procedures, while scientific approaches substantiate the necessity of forming practical skills for implementing such algorithms in stressful and dynamic operational situations. It is proposed to consider professional risk management in police activity as a continuous management cycle “training – application – incident analysis – correction of standards”, which ensures the adaptability of tactical response algorithms, increases the predictability of operational actions, and strengthens the system of guarantees of police officers’ personal safety. It is argued that the integration of legal, organizational, and tactical elements of risk management constitutes a necessary condition for improving the effectiveness of police activity and ensuring an appropriate balance between the requirements of public safety, human rights protection, and the safety of the police officer.

Keywords: professional risk, tactical algorithm, police officer personal safety, tactical intervention, risk management, administrative and legal regulation, firearms.

Вступ

Актуальність проблеми. Сучасний етап розвитку поліцейської діяльності характеризується істотним зростанням рівня професійних ризиків, зумовлених ускладненням безпекового середовища, воєнним станом, поширенням насильницьких форм правопорушень та підвищеною конфліктністю взаємодії поліції з населенням. Виконання покладених на Національну поліцію України завдань із забезпечення публічної безпеки та порядку об’єктивно пов’язане з необхідністю прийняття оперативних тактичних рішень у ситуаціях підвищеної небезпеки, що створює

постійний професійний ризик для життя і здоров'я поліцейського. У цьому контексті категорія «професійний ризик» набуває не лише організаційного чи психологічного, а передусім адміністративно-правового змісту, оскільки безпосередньо пов'язана з межами допустимого державного примусу та правомірністю тактичного втручання.

Разом із тим, чинне адміністративне законодавство України переважно регламентує підстави застосування поліцейських заходів примусу, залишаючи недостатньо врегульованими питання співвідношення тактичного алгоритму дій поліцейського та гарантій його особистої безпеки. Практика правозастосування свідчить, що саме невизначеність стандартів оцінки ризику, відсутність нормативно закріплених моделей тактичного реагування та дисбаланс між вимогами дотримання прав людини і необхідністю самозахисту поліцейського часто призводять як до надмірного втручання у права особи, так і до невиправданих загроз для самого працівника поліції.

Практична значущість проблеми забезпечення особистої безпеки поліцейських підтверджується реальними подіями, що мають місце у службовій діяльності правоохоронних органів. Зокрема, у січні 2026 року на території Черкаської області під час проведення заходів із затримання особи, підозрюваної у вчиненні кримінального правопорушення, відбулося збройне протистояння, унаслідок якого загинули четверо працівників поліції, ще один правоохоронець отримав поранення [1]. Наведений випадок наочно демонструє підвищений рівень професійних ризиків поліцейської служби та актуалізує необхідність удосконалення нормативно закріплених тактичних алгоритмів реагування, спрямованих на мінімізацію загроз життю і здоров'ю працівників поліції під час виконання службових повноважень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика дослідження професійного ризику у поліцейській діяльності в сучасній науковій доктрині розглядається у межах суміжних напрямів адміністративного права, поліцейської діяльності, професійної підготовки персоналу правоохоронних органів, психології екстремальної діяльності та теорії управління ризиками. Окремі аспекти прийняття рішень поліцейськими в умовах підвищеної небезпеки досліджено у роботах А. В. Масяна [2], який розглядає професійний ризик крізь призму здатності працівника поліції ухвалювати управлінські та тактичні рішення в умовах невизначеності, дефіциту часу та інформації; у працях А. Кубаєнка, І. Охріменка, О. Крижановської, І. Кісліциної, М. Грищенка [3] професійна компетентність поліцейського розглядається як ключова умова забезпечення прав і свобод людини в умовах ризикогенності поліцейської служби. У свою чергу, Д. Бакотіч [4] пов'язує ефективність діяльності правоохоронних органів із здатністю персоналу приймати відповідальні рішення у складних професійних ситуаціях, що безпосередньо впливає на рівень контрольованості службових ризиків; Е. Арбл та Б. Б. Арнетц [5] акцентують увагу на особливостях поведінки працівників служб оперативного реагування в умовах стресу, підкреслюючи визначальну роль психологічної готовності та швидкості переходу від оцінки загрози до практичної дії. Вітчизняні науковці А. І. Суббот та І. В. Жадан [6] розглядають ризик-орієнтований підхід як основу формування системи безпеки правоохоронної діяльності, наголошуючи на необхідності попереднього оцінювання загроз і прогнозування наслідків їх реалізації. Практико-орієнтовані аспекти забезпечення особистої безпеки поліцейських розкрито у роботах В. В. Сокурєнка, С. М. Бортника, О. А. Моргунова, В. О. Артем'єва та І. Г. Хомка [7], які обґрунтовують значення моделі застосування сили як інструменту ситуаційної оцінки рівня небезпеки та вибору адекватного тактичного реагування. У дослідженнях Т. Шевченка та О. Шевченка [8] особиста безпека поліцейського визначається як необхідна передумова реалізації завдань із забезпечення публічної безпеки та правопорядку, що має бути інтегрована у правове регулювання поліцейської діяльності.

Виділення невирішеної частини проблеми. Разом із тим, аналіз наукових джерел свідчить, що професійний ризик переважно досліджується або як психологічна характеристика службової діяльності, або як елемент професійної підготовки персоналу, тоді як його адміністративно-правова природа та функціональний зв'язок із тактичною стандартизацією поліцейського втручання залишаються недостатньо розкритими.

Мета статті. Метою статті є адміністративно-правове обґрунтування категорії «професійний ризик» у поліцейській діяльності, шляхом визначення її сутності як керованого елемента службової діяльності, розкриття співвідношення тактичного алгоритму дій поліцейського та гарантій його особистої безпеки, а також формування концептуальних підходів до управління професійними ризиками.

Наукова новизна дослідження полягає у комплексному адміністративно-правовому обґрунтуванні категорії «професійний ризик» у поліцейській діяльності через призму співвідношення тактичних алгоритмів реагування та гарантій особистої безпеки поліцейського.

У межах проведеного дослідження:

у перше:

- запропоновано розглядати професійний ризик у поліцейській діяльності як юридично й організаційно керований комплекс тактичних, правових, організаційних та психологічних чинників, що підвищує ймовірність заподіяння шкоди життю або здоров'ю поліцейського під час виконання службових повноважень;

- обґрунтовано наукову модель співвідношення тактичного алгоритму дій поліцейського та гарантій його особистої безпеки як єдиного адміністративно-правового комплексу, що включає законодавче регулювання поліцейського втручання, відомчі стандартизовані процедури реагування та систему професійної підготовки;

- запропоновано концепцію управління професійними ризиками у поліцейській діяльності як безперервного циклу «підготовка – застосування – інцидент-аналіз – корекція стандартів», спрямованого на адаптацію тактичних алгоритмів до змін безпекового середовища.

удосконалено:

- наукові підходи до розуміння адміністративно-правового змісту професійного ризику у діяльності поліції, шляхом поєднання правових механізмів регулювання поліцейського втручання із тактичною алгоритмізацією службових дій;

- теоретичні уявлення про систему гарантій особистої безпеки поліцейського, які розглядаються не лише як правові механізми захисту, а й як елемент тактичної стандартизації службових процедур.

дістали подальшого розвитку:

- наукові положення щодо ризик-орієнтованого підходу до організації поліцейської діяльності, зокрема у частині поєднання правового регулювання, професійної підготовки та тактичних алгоритмів реагування;

- теоретичні засади формування системи тактичного забезпечення особистої безпеки поліцейського в умовах підвищеної ризикованості службового середовища.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості використання сформульованих у статті положень для вдосконалення нормативного, організаційного та освітнього забезпечення поліцейської діяльності.

Зокрема, результати дослідження можуть бути використані:

- у *нормотворчій діяльності* – при підготовці пропозицій щодо вдосконалення законодавства та відомчих нормативно-правових актів, що регламентують порядок застосування поліцейських заходів, тактичних алгоритмів реагування та гарантій особистої безпеки поліцейських;

– у службовій діяльності підрозділів Національної поліції України – для удосконалення стандартів тактичного реагування, алгоритмів оцінки ризиків і процедур забезпечення особистої безпеки поліцейських під час виконання службових завдань;

– у системі професійної підготовки поліцейських – під час розроблення програм навчальних дисциплін і тренувальних курсів з тактико-спеціальної підготовки, особистої безпеки поліцейського, тактичної медицини та застосування сили;

– у науково-дослідній діяльності – як теоретична основа для подальших досліджень проблем управління професійними ризиками у діяльності правоохоронних органів.

Методологія

Методологічну основу дослідження становить сукупність загальнонаукових і спеціально-юридичних методів наукового пізнання. Для досягнення поставленої мети застосовано такі методи: *діалектичний метод* – використано для дослідження сутності та змісту категорії «професійний ризик» у поліцейській діяльності, а також для встановлення взаємозв'язку між тактичними алгоритмами службових дій і гарантіями особистої безпеки поліцейського; *системно-структурний метод* – застосовано для аналізу нормативно-правового механізму забезпечення особистої безпеки поліцейських, а також для визначення місця категорії професійного ризику в системі адміністративно-правового регулювання поліцейської діяльності; *формально-юридичний метод* – використано для дослідження норм Конституції України, законів України та підзаконних нормативно-правових актів, що регулюють діяльність Національної поліції та визначають правові гарантії безпеки поліцейських; *порівняльно-правовий метод* – застосовано для аналізу підходів до розуміння професійного ризику у вітчизняних та зарубіжних наукових дослідженнях; *логіко-юридичний метод* – використано для формування авторського визначення категорії «професійний ризик» та обґрунтування концепції управління професійними ризиками у поліцейській діяльності.

Джерела даних. Емпіричну та теоретичну основу дослідження становлять: норми Конституції України, законів України та підзаконних нормативно-правових актів, що регламентують діяльність Національної поліції України; відомчі нормативно-правові акти Міністерства внутрішніх справ України та Національної поліції України, які визначають стандарти службової діяльності, тактичні процедури та заходи безпеки; наукові праці вітчизняних і зарубіжних дослідників з проблем адміністративного права, поліцейської діяльності, управління ризиками та психології екстремальної діяльності; матеріали наукових публікацій і аналітичних досліджень, присвячених питанням особистої безпеки працівників правоохоронних органів.

Інструменти аналізу. Для опрацювання отриманих даних використано інструменти юридичного аналізу, зокрема: *доктринальний аналіз* наукових підходів до розуміння категорії професійного ризику; *нормативно-правовий аналіз* законодавства та підзаконних актів у сфері забезпечення безпеки поліцейської діяльності; *структурно-функціональний аналіз* співвідношення тактичних алгоритмів службових дій та гарантій особистої безпеки поліцейського; *узагальнення наукових і практичних підходів*, що дозволило сформулювати концептуальні положення щодо управління професійними ризиками у поліцейській діяльності.

Обмеження дослідження. Обмеження дослідження зумовлені тим, що аналіз професійного ризику здійснюється переважно у площині адміністративно-правового регулювання та теоретико-доктринальних підходів до забезпечення особистої безпеки поліцейських. Робота не охоплює детального емпіричного аналізу статистичних даних щодо службового травматизму або оперативної практики застосування сили, а також не має на меті комплексне дослідження психологічних чи медико-біологічних аспектів

ризик у діяльності правоохоронців. Отримані результати мають теоретико-прикладний характер і можуть бути використані як методологічна основа для подальших міждисциплінарних досліджень у сфері безпеки поліцейської діяльності.

Результати

Категорія «професійний ризик» у сучасній юридичній та міждисциплінарній науковій доктрині розглядається як одна з ключових характеристик поліцейської діяльності, що визначає специфіку реалізації владних повноважень в умовах невизначеності, дефіциту часу та підвищеної загрози життю і здоров'ю працівника поліції. Аналіз наукових праць свідчить про поступове формування комплексного підходу до розуміння професійного ризику як адміністративно-правової, організаційної та психолого-тактичної категорії.

Так, у дисертаційному дослідженні А. В. Масян [2, с. 212] професійний ризик розглядається крізь призму процесу прийняття управлінських і тактичних рішень поліцейськими в екстремальних умовах службової діяльності. Автор доводить, що поліцейське рішення завжди приймається за умов неповної інформації та потенційної небезпеки, а рівень готовності до ризику безпосередньо впливає на ефективність реагування та безпеку виконання службового завдання. Професійний ризик, у цьому контексті, виступає не відхиленням від нормативної моделі поведінки, а об'єктивною складовою поліцейської професії, що потребує спеціальної підготовки, алгоритмізації дій та формування стійких поведінкових моделей реагування.

Водночас, аналіз сучасних наукових праць авторства зарубіжних дослідників свідчить, що професійний ризик здебільшого розглядається як психолого-юридична категорія, пов'язана з психологічними особливостями працівників поліції визначати межі правомірної поведінки поліцейського або враховувати наслідки виконання службових повноважень, тоді як його тактико-організаційний зміст залишається недостатньо розкритим.

Так, у сучасних міжнародних дослідженнях психологічної тематики поліцейська діяльність розглядається як професійна сфера з підвищеним рівнем невизначеності та небезпеки, у межах якої працівник постійно функціонує в умовах потенційного ризику для життя, здоров'я та правової безпеки [3, с. 167]. У цьому контексті, акцент робиться на професійній компетентності поліцейського як здатності забезпечувати баланс між реалізацією владних повноважень і дотриманням прав та свобод людини. Відповідно, рівень підготовленості поліцейського визначає не лише результативність службових дій, але й ступінь контрольованості професійного ризику, що виникає під час тактичного втручання.

Окремий напрям зарубіжних досліджень пов'язує професійний ризик із процесом прийняття управлінських і тактичних рішень поліцейськими. Наголошується, що специфіка поліцейської служби передбачає постійне перебування особи у ситуаціях вибору між альтернативними моделями поведінки, кожна з яких може мати правові, фізичні або соціальні наслідки. Здатність працівника адекватно оцінювати ситуацію, брати відповідальність за прийняті рішення та ефективно долати професійні виклики прямо впливає на рівень задоволеності службою та загальну результативність правоохоронного органу [4, с. 120]. У цьому аспекті професійний ризик виступає не випадковим фактором, а невід'ємним елементом професійної ролі поліцейського.

Водночас, дослідники, які аналізують діяльність служб оперативного реагування, підкреслюють, що ключовою передумовою успішного виконання поліцейських функцій є здатність діяти в умовах стресу, дефіциту часу та інформаційної невизначеності [5, с. 230]. При цьому, ефективність реагування визначається швидкістю переходу від оцінки ситуації до практичної дії, готовністю до активного втручання та умінням ухвалювати обґрунтовані рішення в екстремальних умовах. Саме ці характеристики формують

основу безпечної поведінки поліцейського та мінімізують імовірність реалізації негативних наслідків професійного ризику.

У контексті дослідження категорії «професійний ризик» у поліцейській діяльності наведені підходи дозволяють зробити принциповий висновок про те, що ризик не може розглядатися виключно як стан небезпеки або загрози. Натомість, він виступає функціональним елементом тактичного алгоритму дій поліцейського. Саме алгоритмізація службових дій, через стандартизовані моделі реагування, процедури оцінки загроз і визначення меж втручання, забезпечує трансформацію неконтрольованого ризику у керований.

Забезпечення належного рівня безпеки правоохоронних органів та особистої безпеки їх працівників у сучасних умовах безпосередньо пов'язується із впровадженням ризик-орієнтованого підходу до організації поліцейської діяльності. Як зазначають А.І. Суббот та І.В. Жадан, ефективна система безпеки має ґрунтуватися на попередньому визначенні потенційних загроз, оцінюванні ймовірності їх виникнення та прогнозуванні можливих наслідків їх реалізації. Вказані автори наголошують, що лише після встановлення об'єкта захисту та проведення комплексної оцінки ризиків можливо обґрунтовано визначити оптимальні способи та засоби протидії небезпекам, що виникають у процесі службової діяльності [6, с. 562].

Подальший розвиток зазначених положень простежується у працях вітчизняних науковців і практиків правоохоронної сфери, насамперед, В.В. Сокурєнка, С.М. Бортника, О.А. Моргунова, В.О. Артем'єва та І.Г. Хомка, які обґрунтовують необхідність використання умовної моделі застосування сили як базового інструменту формування тактики особистої безпеки поліцейського. На думку зазначених дослідників, така модель дозволяє працівнику поліції здійснювати ситуаційну оцінку рівня ризику, аналізувати поведінку правопорушника, враховувати зовнішні фактори впливу та прогнозувати розвиток конфліктної ситуації, що є необхідною передумовою прийняття правомірного й безпечного рішення щодо поліцейського втручання [7, с. 15].

При цьому, графічна та стандартизована побудова моделі застосування сили, як підкреслюють вказані автори, забезпечує можливість вибору адекватного заходу реагування залежно від ступеня небезпеки ситуації та рівня протидії з боку особи.

Серед ключових принципів моделі застосування сили Т. Шевченко та О. Шевченко виокремлюють пріоритет збереження життя і здоров'я людини, орієнтацію на безпеку громадян як основну мету будь-якого заходу поліцейського впливу, а також визначальне значення забезпечення особистої безпеки поліцейського як передумови підтримання публічного порядку та безпеки в суспільстві [8, с. 284].

У контексті дослідження категорії «професійний ризик» у поліцейській діяльності наведені наукові підходи дозволяють розглядати модель застосування сили як складову тактичного алгоритму дій поліцейського, спрямованого на мінімізацію небезпечних факторів службової діяльності. Відтак, гарантії особистої безпеки поліцейського формуються не лише через нормативно-правові механізми захисту, але й через впровадження стандартизованих процедур оцінки ризиків та прийняття тактичних рішень, що забезпечують перехід від стихійного реагування до керованого управління професійним ризиком.

Відтак, категорія «професійний ризик» в поліцейській діяльності має розглядатися не як абстрактна небезпека, яка виникає у службовій діяльності працівника поліції під час виконання повноважень, а як юридично та організаційно керований (risk-managed) комплекс чинників, що підвищує ймовірність заподіяння шкоди життю/здоров'ю поліцейського під час виконання повноважень. У цьому сенсі, професійний ризик є похідним від: 1) складності завдань, які стоять перед працівником поліції; 2) тактичного алгоритму (послідовності дій) поліцейського, в процесі виконання завдань; 3) умов виконання (час, місце, ресурс, інформація, супротив); 4) процедурних гарантій особистої

безпеки (навчання, стандарти, оснащення, контроль). Саме тому, ядром наукового аналізу стає співвідношення «тактичний алгоритм/гарантії особистої безпеки», оскільки невизначені або недостатньо змодельовані та відкореговані дії працівників поліції підвищують імовірність тактичних помилок, а отже підвищують ступінь професійного ризику.

Характеризуючи стан правового забезпечення діяльності поліції у сфері управління професійними ризиками та гарантування особистої безпеки поліцейських під час реалізації тактичних алгоритмів службових дій, слід підкреслити його системний та ієрархічно структурований характер, оскільки відповідні нормативні приписи представлені на конституційному, законодавчому та підзаконному (відомчому) рівнях правового регулювання.

Нормами Конституції України [9] закріплено загальнообов'язкові засади правомірної поведінки особи у суспільстві. Зокрема, відповідно до положень статті 68 Основного Закону, кожен зобов'язаний дотримуватися Конституції та законів України, а також утримуватися від дій, що можуть порушувати права, свободи, честь і гідність інших осіб. Таким чином, конституційні приписи формують орієнтацію громадян на поведінку, що відповідає вимогам права та спрямована на забезпечення суспільно значущих результатів через належне виконання юридичних обов'язків і реалізацію суб'єктивних прав.

Водночас, положення статті 23 Конституції України гарантують кожній особі право на вільний розвиток власної особистості, за умови дотримання прав і свобод інших членів суспільства, одночасно покладаючи на людину відповідні соціальні обов'язки. У сукупності зазначені конституційні норми визначають баланс між свободою індивіда та необхідністю дотримання встановленого правопорядку, що виступає фундаментальною передумовою формування правомірної поведінки у публічно-правових відносинах.

Нормативний рівень формує загальну рамку керування професійними ризиками через інститут охорони праці. Закон України «Про охорону праці» закріплює обов'язок роботодавця створити безпечні умови праці, забезпечити навчання й інструктажі з питань охорони праці, запобігання виробничому травматизму, розслідування та облік нещасних випадків [10]. Для поліцейської служби ці приписи набувають спеціального змісту: виходячи з логіки коментованого законодавчого акту, представляється, що «безпечні умови» тут означають не усунення небезпеки як такої (вона об'єктивно властива поліцейській службі), а зменшення ризику шляхом стандартизації процедур реагування на джерела небезпеки, якості професійної підготовки та належного оснащення працівника поліції. У свою чергу, Закон України «Про Національну поліцію» задає прикладний контур ризику – через визначення повноважень, обов'язків поліцейського та інструментів реагування (зокрема, застосування превентивних поліцейських заходів і заходів примусу), що вимагає від працівника Національної поліції діяти швидко, але у межах встановлених правил [11]. Отже, «професійний ризик» у поліції має двоїсту правову природу: він одночасно є наслідком службової необхідності та показником якості тактичної регламентації.

На законодавчому рівні самостійну групу становлять норми законів, спрямовані на забезпечення правового захисту поліцейських, зокрема шляхом встановлення юридичної відповідальності за посягання на їх життя і здоров'я, а також за невиконання законних вимог чи створення перешкод у здійсненні службової діяльності.

Зокрема, адміністративно-правові гарантії захисту законної діяльності поліцейського передбачені статтею 185 Кодексу України про адміністративні правопорушення, якою встановлено відповідальність за злісну непокору законному розпорядженню або вимозі поліцейського під час виконання ним службових обов'язків. Зазначена норма спрямована на забезпечення належних умов реалізації поліцейських

повноважень та запобігання виникненню ситуацій підвищеного професійного ризику, пов'язаних із протидією законним діям працівника поліції [12].

Поряд із цим, кримінально-правовий механізм гарантування особистої безпеки поліцейських закріплений у низці норм Кримінального кодексу України. Так, стаття 342 КК України передбачає кримінальну відповідальність за опір працівникові правоохоронного органу, стаття 345 – за погрозу або насильство щодо працівника правоохоронного органу, а стаття 348 – за посягання на життя працівника правоохоронного органу [13]. Сукупність зазначених норм формує систему підвищеного правового захисту поліцейського як представника державної влади.

У контексті дослідження категорії професійного ризику в поліцейській діяльності такі законодавчі приписи виконують превентивну та гарантійну функції, оскільки спрямовані на мінімізацію загроз, що виникають під час реалізації тактичних алгоритмів поліцейського втручання. Відтак, юридична відповідальність за протидію законним діям поліцейського виступає важливим елементом забезпечення його особистої безпеки та необхідною умовою ефективного виконання службових завдань у ризикогенному середовищі.

Відомчий рівень у сфері ризику відіграє вирішальну роль, бо саме він перетворює загальні законодавчі вимоги на конкретні тактичні та безпекові процедури. Показовим, у цьому контексті, є наказ МВС України від 01.02.2016 № 70, яким затверджено Інструкцію із заходів безпеки при поводженні зі зброєю [14]. Її значення для теми нашого дослідження, насамперед, полягає в тому, що вона: а) задає процедурні запобіжники помилок (типові «критичні точки» ризику: заряджання/розряджання, перенесення, приведення в бойову готовність, контроль напрямку ствола, дії під час затримання тощо); б) формує обов'язкові поведінкові стандарти; в) надає підстави для оцінки помилки як відхилення від встановленого алгоритму. Таким чином, відомча інструкція працює як «анти-хаос» у ситуаціях високого напруження: чим чіткіше процедура застосування табельної вогнепальної зброї, тим нижчий ризик імовірної фатальної помилки працівника поліції.

Певний практико-орієнтований підхід до нормативного врегулювання питань забезпечення особистої безпеки поліцейських реалізовано у діяльності Департаменту поліції охорони. Зокрема, наказом МВС України від 07 липня 2017 року № 577 «Про організацію службової діяльності поліції охорони з питань забезпечення фізичної охорони об'єктів» визначено комплекс організаційних і матеріально-технічних умов, спрямованих на мінімізацію ризиків для працівників під час виконання ними службових завдань з охорони об'єктів та супроводження матеріальних цінностей [15].

У зазначеному нормативному акті закріплено систему превентивних заходів безпеки, яка охоплює як підготовчий етап несення служби, так і безпосередній процес виконання службових функцій. До таких заходів віднесено обов'язкове проведення інструктажу перед заступанням на службу, належне озброєння та екіпірування поліцейських, забезпечення їх засобами індивідуального захисту, активної оборони та сучасними засобами зв'язку. Особлива увага приділяється використанню автоматичної вогнепальної зброї, захисного спорядження відповідного класу, а також організації несення служби у складі посилених або парних нарядів, чисельність яких визначається з урахуванням рівня потенційної загрози.

Крім того, нормативно передбачено вимоги щодо належної професійної підготовки працівників поліції охорони, підтримання постійного радіо- та мобільного зв'язку з підрозділами Національної поліції, застосування технічних засобів контролю й сигналізації, а також використання спеціалізованого броньованого транспорту, обладнаного системами блокування та додаткового захисту. Сукупність зазначених заходів свідчить про впровадження комплексної моделі безпеки, спрямованої на зниження рівня професійного ризику під час виконання поліцейських функцій.

Отже, норми Інструкції, затвердженої наказом МВС № 570/2017 року, демонструють приклад нормативної алгоритмізації гарантій особистої безпеки працівників Національної поліції, за якої організаційні, кадрові та технічні елементи поєднуються в єдину систему тактичного забезпечення службової діяльності поліцейського. Це дозволяє трансформувати потенційно небезпечні умови служби у кероване безпечове середовище, що відповідає сучасним вимогам публічної безпеки та правоохоронної практики.

Окремим елементом гарантій безпеки є стандарти домедичної/тактичної допомоги та оснащення, які закріплені у нормах належності медичного забезпечення для підрозділів Національної поліції України, затверджених наказом № 396/2016 року [16]. У логіці професійного ризику це означає: навіть за однакової загрози, результат для поліцейського залежить від того, чи вбудовані в тактичний алгоритм етапи самопомоги/взаємодопомоги, і чи забезпечено їх ресурсно.

Соціально-правовий «контур» професійного ризику доповнюється механізмами компенсації наслідків, що опосередковано впливає на стандарти управління ризиками в органі (підрозділі) Національної поліції, а саме: наявність чітких правил одноразових виплат у разі загибелі (смерті) чи втрати працездатності поліцейського задає інституційний інтерес до зниження травматизму та належного документування обставин інцидентів [17].

Отже, співвідношення тактичного алгоритму дій поліцейського та гарантій його особистої безпеки доцільно розглядати як цілісну, взаємопов'язану систему правового, організаційного та функціонального забезпечення поліцейської діяльності. У межах такої системи законодавчий рівень визначає загальні межі, принципи та правові інструменти здійснення поліцейського втручання; відомчі нормативно-правові акти забезпечують їх подальшу конкретизацію шляхом трансформації законодавчих положень у стандартизовані процедури та алгоритми службових дій; наукові дослідження обґрунтовують необхідність формування практичних навичок реалізації таких алгоритмів в умовах, максимально наближених до реальних стресогенних ситуацій службової діяльності.

У зазначеній логіці категорія «професійний ризик», в контексті поліцейської діяльності, набуває ознак прикладної адміністративно-правової категорії, зміст якої безпосередньо пов'язаний із рівнем нормативного упорядкування, якістю тактичної алгоритмізації поліцейської діяльності та ефективністю механізмів забезпечення особистої безпеки працівників Національної поліції під час виконання службових повноважень.

Обговорення

Інтерпретація результатів. Отримані результати дослідження дозволяють стверджувати, що категорія «професійний ризик» у поліцейській діяльності має розглядатися не лише як характеристика небезпечності службового середовища, а як структурний елемент організації поліцейської діяльності, що підлягає нормативному та організаційному управлінню. Проведений аналіз свідчить, що професійний ризик формується під впливом комплексу взаємопов'язаних чинників, серед яких ключове місце займають рівень тактичної стандартизації службових дій, умови виконання завдань, наявність чітких алгоритмів реагування та ефективність системи гарантій особистої безпеки поліцейського.

У цьому контексті принципового значення набуває співвідношення тактичного алгоритму дій поліцейського та системи гарантій його особистої безпеки, оскільки саме їх узгодженість визначає рівень контрольованості професійного ризику. Наявність стандартизованих моделей реагування, процедур оцінки загроз та алгоритмів застосування сили дозволяє трансформувати стихійний ризик у керований елемент

службової діяльності. Таким чином, ризик у поліцейській діяльності постає не випадковим фактором небезпеки, а функціональним елементом тактичної організації поліцейського втручання.

Водночас результати дослідження демонструють, що ефективність управління професійними ризиками значною мірою залежить від інтеграції правових, організаційних і тактичних механізмів забезпечення безпеки. Законодавчі норми визначають межі та інструменти поліцейського втручання, відомчі нормативні акти трансформують їх у конкретні стандартизовані процедури, тоді як система професійної підготовки забезпечує практичну здатність поліцейського реалізовувати такі алгоритми в умовах підвищеної небезпеки.

Порівняння з іншими дослідженнями. Результати дослідження загалом узгоджуються з позиціями вітчизняних та зарубіжних дослідників щодо природи ризику у діяльності правоохоронних органів. Зокрема, у працях А. В. Мاسяна професійний ризик розглядається крізь призму процесу прийняття управлінських рішень поліцейськими в умовах невизначеності, дефіциту часу та інформації. Автор підкреслює, що ефективність діяльності правоохоронців значною мірою залежить від здатності ухвалювати рішення в умовах потенційної небезпеки, що співвідноситься з результатами проведеного дослідження.

Аналогічні висновки простежуються у роботах інших науковців, зокрема А. Кубаєнка, І. Охріменка, О. Крижановської, І. Кісліциної та М. Грищенка, які пов'язують професійну компетентність поліцейських із забезпеченням балансу між реалізацією владних повноважень і дотриманням прав людини. У їхніх дослідженнях підкреслюється, що здатність поліцейського контролювати ризик у службовій діяльності безпосередньо залежить від рівня його професійної підготовки та сформованості практичних навичок реагування.

Разом із тим, у більшості наукових праць професійний ризик розглядається переважно у психологічному або управлінському вимірі. Натомість адміністративно-правовий аспект ризику, пов'язаний із тактичною стандартизацією поліцейських дій та нормативним регулюванням процедур реагування, залишається недостатньо дослідженим. У цьому контексті результати проведеного дослідження розширюють існуючі наукові підходи, поєднуючи правовий, організаційний та тактичний виміри професійного ризику.

Наукова новизна (розгорнуто). Наукова новизна дослідження полягає у формуванні комплексного адміністративно-правового підходу до розуміння категорії «професійний ризик» у поліцейській діяльності.

У роботі вперше обґрунтовано доцільність розгляду професійного ризику як юридично й організаційно керованого комплексу чинників, що виникають у процесі реалізації владних повноважень поліцейським і зумовлюють підвищену ймовірність заподіяння шкоди життю або здоров'ю під час виконання службових завдань.

Запропоновано наукову модель співвідношення тактичного алгоритму дій поліцейського та гарантій його особистої безпеки, яка передбачає інтеграцію законодавчого регулювання поліцейського втручання, відомчих стандартів службової діяльності та системи професійної підготовки персоналу. Такий підхід дозволяє розглядати професійний ризик як елемент функціональної організації поліцейської діяльності, що підлягає нормативному та організаційному управлінню.

Крім того, у дослідженні запропоновано концепцію управління професійними ризиками у поліцейській діяльності, яка розглядається як безперервний цикл «підготовка – застосування – інцидент-аналіз – корекція стандартів». Зазначений підхід дозволяє забезпечити адаптивність тактичних алгоритмів реагування до змін безпекового середовища та підвищити рівень прогнозованості службових дій поліцейських.

Практичне значення (розгорнуто). Практичне значення результатів дослідження полягає у можливості їх використання для вдосконалення системи нормативного, організаційного та освітнього забезпечення діяльності Національної поліції України.

Отримані результати можуть бути використані у нормотворчій діяльності для підготовки пропозицій щодо вдосконалення законодавства та відомчих нормативно-правових актів, які регламентують порядок застосування поліцейських заходів примусу, стандарти службових процедур та механізми забезпечення особистої безпеки поліцейських.

У практичній діяльності підрозділів Національної поліції сформульовані положення можуть бути використані для удосконалення алгоритмів оцінки ризиків, стандартів тактичного реагування та процедур забезпечення безпеки поліцейських під час виконання службових завдань.

Крім того, результати дослідження мають значення для системи професійної підготовки поліцейських, зокрема під час розроблення навчальних програм із тактико-спеціальної підготовки, особистої безпеки поліцейського та управління ризиками у правоохоронній діяльності. Запропонований підхід до розуміння професійного ризику може бути використаний у навчальному процесі закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання, а також у системі службової підготовки працівників Національної поліції України.

Висновки

Професійний ризик у поліцейській діяльності доцільно визначати як юридично й організаційно керований комплекс тактичних, організаційних, правових та психологічних чинників, що підвищує ймовірність заподіяння шкоди життю/здоров'ю поліцейського під час виконання службових повноважень.

Сутність професійного ризику в поліцейській діяльності полягає в тому, що він є об'єктивною складовою поліцейської служби, яка проявляється в необхідності ухвалювати управлінські рішення за умов обмеженого часового простору, неповної інформації про стан імовірної загрози тощо, а тому потребує стандартизації тактичних дій, шляхом вироблення стійких моделей реагування на події, пов'язані з ризиком для життя і здоров'я поліцейського.

Аналіз зарубіжних наукових підходів до сутності професійного ризику, як наукової категорії, підтверджує, що контрольованість професійного ризику напряму пов'язана з рівнем професійної компетентності, здатністю до відповідального прийняття рішень і психологічною готовністю діяти у стресі; отже, ризик має розглядатися як функціональний елемент службової діяльності, а не випадковий «фон» небезпеки.

Співвідношення тактичного алгоритму та гарантій особистої безпеки слід осмислювати як єдиний комплекс, який включає: спеціальне законодавство, яке встановлює межі, принципи та інструменти поліцейського втручання; відомчі нормативно-правові акти, які деталізують законодавчі акти, шляхом визначення тактичних процедур, стандартів та алгоритмів; наукові висновки, що обґрунтовують необхідність удосконалення механізмів тактичного реагування поліції, шляхом запровадження «стрес-наближених» тренувань.

У підсумку категорія «професійний ризик» набуває статусу прикладної адміністративно-правової категорії, тісно пов'язаної з якістю нормативного упорядкування та тактичної стандартизації поліцейської діяльності, а також із ефективністю механізмів особистої безпеки під час виконання службових повноважень.

Список використаних джерел

1. Чоловік розстріляв чотирьох поліцейських, які його затримували. Деталі трагедії біля Черкас. BBC News Україна. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/ckgnp1qpkp8o>.
2. Масян А. В. Формування здатності до прийняття рішень у поліцейських на етапі професійної підготовки : дис. ... д-ра філософії : 053 / Національна академія внутрішніх справ. Київ, 2025. 303 с.
3. Kubaienko A., Okhrimenko I., Kryzhanovska O., Kislitsyna I., Hryshchenko M. The police competence to ensure the rights and freedoms of citizens in modern society. *Cuestiones Políticas*. 2021. № 39 (69). P. 164-181. DOI: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.3969.09>.
4. Bakotic D. Relationship between job satisfaction and organizational performance. *Economic research-Ekonomska Istrazivanja*. 2016. № 29 (1). P. 118-130. DOI: <https://doi.org/10.1080/1331677X.2016.1163946>.
5. Arble E., Arnetz B. B. A model of first-responder coping: An approach/avoidance bifurcation. *Stress and Health: Journal of the International Society for the Investigation of Stress*. 2016. № 33. P. 223-232. DOI: <https://doi.org/10.1002/smi.2692>.
6. Суббот А.І., Жадан І.В. Формування у курсантів-правоохоронців політики безпеки та дій у стані необхідної оборони. Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції «Організаційно-правове забезпечення діяльності контролюючих та правоохоронних органів у сфері господарювання: проблеми сьогодення та перспективи розвитку» (6 червня 2008 р., Ірпінь, Україна). Ірпінь, 2008. С. 561–563.
7. Тактика самозахисту та особистої безпеки працівників Національної поліції України : метод. рек. / [уклад.: С. М. Бортник, О. А. Моргунов, В. О. Артем'єв, І. Г. Хомко] ; за заг. ред. В. В. Сокурєнка ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2017. 136 с.
8. Шевченко Т., Шевченко О. Правове регулювання забезпечення особистої безпеки поліцейського. *Knowledge, Education, Law, Management*. 2022. № 8 (52). С. 280-287. DOI: <https://doi.org/10.51647/kelm.2022.8.52.48>.
9. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
10. Про охорону праці : Закон України від 14.10.1992 № 2694-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 49. Ст. 668.
11. Про Національну поліцію : Закон України від 02 лип. 2015 р. № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40–41. Ст. 379.
12. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07 груд. 1984 р. № 8073-X. *Відомості Верховної Ради Української РСР*. 1984. Додаток до № 51. Ст. 1122.
13. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05 квіт. 2001 р. № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25-26. Ст. 131.
14. Про затвердження Інструкції із заходів безпеки при поводженні зі зброєю : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 01 лют. 2016 р. № 70. *Офіційний вісник України*. 2016. № 19. Ст. 775.
15. Про організацію службової діяльності поліції охорони з питань забезпечення фізичної охорони об'єктів : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 07 лип. 2017 р. № 577. *Офіційний вісник України*. 2017. № 69. Ст. 2088.
16. Про затвердження норм належності медичного забезпечення для підрозділів Національної поліції України : Наказ; МВС України від 20.05.2016 № 396. *Офіційний вісник України*. 2016. № 46. Ст. 1677.
17. Про затвердження Порядку призначення і виплати одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті) чи втрати працездатності поліцейського : постанова

Кабінету Міністрів України від 04.06.2024 № 646. Офіційний вісник України. 2024. № 55. Ст. 3296.

References

1. BBC News Ukraina. (2026). Cholovik rozstriliav chotyrokhn politseiskykh, yaki yoho zatrymuvaly. Detali trahedii bilia Cherkas [A man shot four police officers who were trying to detain him. Details of the tragedy near Cherkasy]. Retrieved from <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/ckgnp1qpkp8o>.
2. Masian, A.V. (2025). Formuvannia zdatnosti do pryiniattia rishen u politseiskykh na etapi profesiinoi pidhotovky [Formation of decision-making ability of police officers at the stage of professional training]. Doctor of Philosophy dissertation. Kyiv: Natsionalna akademiia vnutrishnikh sprav [in Ukrainian].
3. Kubaienko, A., Okhrimenko, I., Kryzhanovska, O., Kislitsyna, I., & Hryshchenko, M. (2021). The police competence to ensure the rights and freedoms of citizens in modern society. *Cuestiones Políticas*, 39(69), 164–181. DOI: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.3969.09>.
4. Bakotić, D. (2016). Relationship between job satisfaction and organisational performance. *Economic Research – Ekonomska Istraživanja*, 29(1), 118–130. DOI: <https://doi.org/10.1080/1331677X.2016.1163946>.
5. Arble, E., & Arnetz, B. B. (2016). A model of first-responder coping: An approach/avoidance bifurcation. *Stress and Health: Journal of the International Society for the Investigation of Stress*, 33, 223–232. DOI: <https://doi.org/10.1002/smi.2692>.
6. Subbot, A.I., & Zhadan, I.V. (2008). Formuvannia u kursantiv-pravookhorontsiv polityky bezpeky ta dii u stani neobkhidnoi oborony [Formation of security policy and actions in necessary defense among law enforcement cadets]. In: *Orhanizatsiino-pravove zabezpechennia diialnosti kontroliuiuchykh ta pravookhoronnykh orhaniv u sferi hospodariuvannia: problemy sohodennia ta perspektyvy rozvytku: Proceedings of the All-Ukrainian Scientific and Practical Conference* (pp. 561–563). Irpin [in Ukrainian].
7. Bortnyk, S.M., Morhunov, O.A., Artemiev, V.O., & Khomko, I.H. (2017). Taktyka samozakhystu ta osobystoi bezpeky pratsivnykiv Natsionalnoi politsii Ukrainy [Tactics of self-defense and personal safety of National Police officers]. V.V. Sokurenko (Ed.). Kharkiv: Kharkivskiy natsionalnyi universytet vnutrishnikh sprav [in Ukrainian].
8. Shevchenko, T., & Shevchenko, O. (2022). Pravove rehuliuвання zabezpechennia osobystoi bezpeky politseiskoho [Legal regulation of ensuring police officer personal safety]. *Knowledge, Education, Law, Management*, 8(52), 280–287 DOI: <https://doi.org/10.51647/kelm.2022.8.52.48>.
9. Konstytutsiia Ukrainy [The Constitution of Ukraine] : Law of Ukraine of June 28, 1996 № 254k/96-VR. (1996). Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Information of the Verkhovna Rada of Ukraine, 30, art. 141 [in Ukrainian].
10. Pro okhoronu pratsi [On Labour Protection] : Law of Ukraine of October 14, 1992 № 2694-XII. (1992). Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Information of the Verkhovna Rada of Ukraine, 49, art. 668 [in Ukrainian].
11. Pro Natsionalnu politsiiu [On the National Police] : Law of Ukraine of July 2, 2015 № 580-VIII. (2015). Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Information of the Verkhovna Rada of Ukraine, 40–41, art. 379 [in Ukrainian].
12. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia [Code of Ukraine on Administrative Offenses] : Law of Ukraine of December 7, 1984 № 8073-X. (1984). Vidomosti Verkhovnoi Rady URSR, Appendix to № 51, art. 1122 [in Ukrainian].
13. Kryminalnyi kodeks Ukrainy [Criminal Code of Ukraine] : Law of Ukraine of April 5, 2001 № 2341-III. (2001). Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Information of the Verkhovna Rada of Ukraine, 25–26, art. 131 [in Ukrainian].

14. Pro zatverdzhennia Instruksii iz zakhodiv bezpeky pry povodzhenni zi zbroieiu [On Approval of the Instruction on Safety Measures in Handling Weapons] : Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine of February 1, 2016 № 70. (2016). Ofitsiinyi visnyk Ukrainy – Official Gazette of Ukraine, 19, art. 775 [in Ukrainian].

15. Pro orhanizatsiiu sluzhbovoi diialnosti politsii okhorony z pytan zabezpechennia fizychnoi okhorony obiektiv [On Organization of Security Police Service Activity Concerning Physical Protection of Facilities] : Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine of July 7, 2017 № 577. (2017). Ofitsiinyi visnyk Ukrainy – Official Gazette of Ukraine, 69, art. 2088 [in Ukrainian].

16. Pro zatverdzhennia norm nalezhnosti medychnoho zabezpechennia dlia pidrozdiliv Natsionalnoi politsii Ukrainy [On Approval of Medical Supply Standards for National Police Units] : Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine of May 20, 2016 № 396. (2016). Ofitsiinyi visnyk Ukrainy – Official Gazette of Ukraine, 46, art. 1677 [in Ukrainian].

17. Pro zatverdzhennia Poriadku pryznachennia i vyplaty odnorazovoi hroshovoi dopomohy v razi zahybeli (smerti) chy vtraty pratsezdatsnosti politseiskoho [On Approval of the Procedure for Granting and Payment of One-Time Financial Assistance in Case of Death or Disability of a Police Officer] : Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of June 4, 2024 № 646. (2024). Ofitsiinyi visnyk Ukrainy – Official Gazette of Ukraine, 55, art. 3296 [in Ukrainian].